

Den nya utrikespolitiken medför hot mot Sverige. Vid en möjlig sammandrabbning mellan USA och Ryssland blir Sverige med amerikanska baser på sitt territorium en logisk måltavla för kärnvapenattacker, skriver historikern Lennart Palm i Borås Tidning den 11 januari.

Borås Tidning

Tvivelaktig laglighet, brådstörtat, utan normal utredningsprocess, utan debatt. Inte sedan Sveriges krig mot Ryssland 1743–44 har en svensk regering tillåtit att utländsk trupp stationeras på svenskt område. Ingen grundlag ger en svensk myndighet rätt att fullständigt avstå suveränitet på det sätt som nu görs i samband med det nya försvarsavtalet med USA, DCA, Defence Cooperation Agreement: truppstationering, straffimmunitet, skattefrihet, förhandslagring av vapen.

Syftet sägs vara att *”delta i gemensamma försvarsinsatser”* och tillsammans med USA stärka vår *”kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp”*. När blev vi ett kollektiv med USA? *”Regeringen får sätta in rikets försvarsmakt i enlighet med internationell rätt för att möta ett väpnat angrepp mot riket eller förhindra en kränkning av rikets territorium”*, står det i regeringsformen 15:13. Ingen annan har rätt att försvara Sverige än den svenska försvarsmakten.

Försvarsminister **Pål Jonson** (M) uppger att USA enligt avtalet skall beredas utrymme på 17 baser att ställa upp sina ”grejer”. I praktiken kommer USA-trupper få röra sig fritt i landet och lagra vad de önskar på svensk mark och Sverige har ingen rätt att inspektera om kärnvapen ingår bland ”grejerna”. Det är USA:s praxis att aldrig bekräfta och aldrig förneka om kärnvapen finns ombord på deras farkoster.

Baserna presenteras bara i en avtalsbilaga. Främst rör det sig om flygbaser med en stark tendens åt norra Sverige. Det är inga små områden: Vidsel är fem gånger Gotland till ytan, Älvdalen 2,5 gånger Gotlands yta. USA ges också möjlighet att agera utanför baserna om de finner att basernas ”säkerhet” skulle kräva det.

”Det ökar dramatiskt risken att Sveriges dras in i ett möjligt kommande krig med Ryssland.”

Uppgivande av suveränitet har redan ägt rum utan nämnvärd debatt: Bombövningstillstånd över dricksvattentäkten Vättern har sedan 2013 fördubblats, 10.000 raketer och 30.000 granater får nu släppas i vattnet. Amerikanska B52:or med kärnvapenkapacitet har fått öva både över Vättern och på Östkusten. I Göteborgs södra skärgård har skjutstillståndet från 2013 ökat från 10.000 till 30.000 granater per år. Övningarna är öppna för utländsk militär och ammunitionen innehåller rader av farliga ämnen som blir kvar i vattnet.

Esrange i Norrbotten är sedan länge en viktig del av USA:s globala satellitövervakning, med FRA i nära samarbete med

NSA och andra amerikanska underrättelseorganisationer. Vid Esrange har bland andra Israel fått utprova sina drönare.

Den nya utrikespolitiken medför hot mot Sverige. Vid en möjlig sammandrabbning mellan USA och Ryssland blir Sverige med amerikanska baser på sitt territorium en logisk måltavla för kärnvapenattacker. Ryssland kan uppfatta att USA har lagrat kärnvapen i Sverige. Nato utesluter inte ett förstaslag med kärnvapen. Ryssland avvisar förstaslagsrätten och tänker sig kärnvapenanvändning först när den ryska statens existens står på spel.

Att denna kardinalfråga inte debatteras seriöst är en av de största politiska skandalerna i Sverige i modern tid. I ett läge där USA globalt sett är på nedgång och blir alltmer isolerat väljer Sveriges regering att ingå en nära militär allians med landet. I en situation där USA/Nato för varje dag alltmer närmar sig en storkonflikt om Ukraina tycks avtalet särskilt illa övervägt. Det ökar dramatiskt Sveriges risk att dras in i ett möjligt kommande krig med Ryssland.

Lennart Palm